

Yang Primirung Isinulat Ni PEDRO

Patkaw Ang Pasanag Tung Kumpurming Magbasa

Atiing pagpasulat ni Pedro yang sulat ang naa, maepet da kang lagi. Ti Silas yang pinapagsulat na (5:12). Puidi kang ya kay pinapagekel na yang sulat ang naa. Indi ta ilem mabilugan ang pisan kung unu pang takunay yang pagpasulat ni Pedro, piru puiding tung seled yang takun ang 60 asta 64.

Yang sulat ang naa ipinaekel na tung mga tumatalig ang nagkarawasag-wasag da tung дума-rumang banwa. Yang mga tumatalig ang atii nagadeeg-deegan da ta belagan mga tumatalig ang yang gubirnu mismu ya ray pagpaugtun. Purisu pinanliwagan da ta maayen ang yang дума namanluway ra ig yang kalaum yang дума, muya unu pinawayaan da ilem tanira yang Dios. Muya-muyang sinambit ni Pedro yang mga kaliwagan ubin mga pinitinsia ang nagapasaran nira (1:6; 2:18-21; 3:14, 17; 4:1; 4:12-16; 5:9-10). Kada masambit na tia, nagasugpatan na ka ta ipagpaktel na tung mga isip nira ang para padayunan da ka enged nira yang pagpagaem nira tung ni Ginuung Jesu-Cristo ang nunut da ka ta pagpakbat nira tung anyang maglekat. Kapurisu kung yang sasang tumatalig agpasaran da ta mga kaliwagan ubin mga pinitinsia man, taa tung sulat ang naa ngayapay na yang matinlung kunsu ang para indi ra manluway, kung indi, magpadayun da ka enged tung pagtaraligen na tung ni Ginuung Jesu-Cristo.

Kung unu pay katuyuan ni Pedrong nagpasulat tung nira, pinabilugan na tung 5:12.

Yang Intrada Yang Sulat (1:1-2)

1 ¹Yang nagpasulat tia yuung ti Pedrong sasang apustul ang tinuwul ni Jesu-Cristong mangerengan tung anya. Napagpasulataw ra tung numyung mga tumatalig ang pinagpilik da yang Dios ang para tanya ilem ay may anya tung numyu. Yang kaalimbawaan mi, maning pa tung mga dayuan asan tung mga banwang pagatiniran mi tung parti Ponto, Galacia,

Capadosia, Asia, may Bitinia^a. Yang pagkarabetangen mi wasak-wasakamu tung mga banwang atiang maning pa tung mga dayuan. ²Ta yamu, pinilikamu ra yang Ama tang Dios ang uyun ang pisan tung planung naisipan na ra kang lagi disti pa tung katebtewan. Pinilikamu ra nganing anya ugud ekel tung pagpaktel yang Espiritu Santong pagtinir tung numyu, asanamu ra ngaeyangay ta ipagtuman mi yang kalelyagan na. Maskin malalisan ming kaisan, puidiamu rang mapunasan ni Jesu-Cristo netetenged tung pagpaturuk na yang dugu na^b.

Yang nagipagampuu para tung numyu ang mas pang maispirinsiaan mi yang kaneeman yang Dios ang pagpadagen-dagen tung numyu pati yang pagpalimeng na tung mga isip mi.

**Natetenged Tung Pagpaeyang Yang Dios Ta Ipagpakbat Nira
Tung Kaayenan Ang Anday Katapus-tapusan (1:3-5)**

³Magkabagay rang pisan ang pirmingham dayawen ta yang Dios ang ya kay Dios ang pinanaligan ni Ginuung Jesu-Cristo atiang pagingtau na taa tung kaliwutan ang naa ig ya kay paganingen nang Ama Na. Natetenged tung kaildaw nang awunda tung yaten, pinaeyanganita ra anya ta ipagpangabui tang baklu ang duun ipatielay na tung pagpabui na si kang uman tung ni Jesu-Cristo. Asanita ra ka ngaeyangay ta ipagpakbat ta tung sasang kaayenan ang siguradung malguran ta tung uri. ⁴⁻⁵Yang kaayenan ang atiang malguran ta, indi enged ang pisan marangga ang asta tung sampa, indi ka enged ang pisan mamasaan, ig indi ka enged ang pisan maguman. Nagielat na ra nganing duun tung langit para tung yaten ang nagamanadaan na natetenged tung kagaeman na ekel tung pagtaraligan ta ang asta ra ilem malguran ta yang katuglayunan yang kalibrian ta ang yay ipinagsimpan nang para ipalua na ra tung kauri-urian^c.

---

^a **1:1** Kung sagyapen ta yang mga banwang atia tung mapa, asan da ngaintindiy ta kung ya pa agari yang pagparanawen ni Tikikong pinapagekel ni Pedro yang sulat ang naa. Nagimpisa duun tung parti Ponto ampir tung Teeb ang Lagem. Pagkatapus nagpadayun yang pagparanawen na duun tung parti Galacia ampir tung salatan, dasun tung parti Capadocia ampir tung mururaan, baklu ra nagdistinu duun tung parti Asia ampir tung Teeb ang Agenas. Pagkatapus, dayun dang nagangay duun tung parti Bitinia ang nabtang tung ampir tung Teeb ang Lagem. Bilang nagpaliwut dang asta nagbalik ampir duun tung pinagimpisaan na yang pagparanawen na. ^b **1:2** Maayen ang ikumpalar ta tung sinambit tung 1 Juan 1:7. ^c **1:5** Bilang yang kalibrian ang atia ya ra yang ultimung luan yang pagtarapnayen na tung yaten ang ya ray uras ang ipagbaklu na tung mga tinanguni ta pati yang tanan ang bagay ang katulad ka tung tanan ang pinangakuan na.

**Yang Pagtaraligen Ang Mabaked Balesan Yang
Dios Ta Pagdayaw Na Tung Uri (1:6-9)**

⁶Natetenged tung kalibrian ang atiang nasambitu, agsadyaanamu ra ta mupiang pagpakbat. Ugaring, simanyan, mintras pagpakbatamu, puiding pagsintiamu ra kanay ta kapungawan mi natetenged tung sari-saring mga kaliwagan ang asanamu ra nga sukdaay yang Dios kung yay lugud tung planu na para tung numyu. ⁷Yang katuyuan na tia ay ugud asan da nga prubalay na kung unu pag kabaked yang pagtaraligen mi tung anya. Ay nagaskean mi, yang kantidad yang pagtaraligen mi mas maal pa kay tung bulawan ang may kadiaduan na pa. Kung yang bulawan ngani magtunawen pa tung apuy ang para asan da nga prubalay kung pagas da, ya ka yang pagtaraligen mi ang kaministiran kang maprubalan da ka. Ay kung mapruibaan dang mabaked ka man, tay tia, ya ray dayawen na tung numyung ipagpadengeg tung uras ang ipagpabistu ni Jesu-Cristong maglekat. ⁸Tanya maskin indi kang laging sinakep ta mga mata mi, piru nagagegmaan mi ra ka engaged. Maskin indi mi pa nganing nagaita numanyan, piru nagataligan mi ra ka engaged ig magsadyaanamu ra ka ta duru ang yang kasadyaan ming atia nagaliwaganamu ra nganing ang mapabagayan ta bitala ig magkaanggid-anggid da tung kasadyaan ang sintien mi tung uri kung malguramu ra nganing tung kasusulawen ni Ginuu ta. ⁹Agsadyaanamu ra ta duru ay kipurki agtapnayanamu ra yang Dios ekel tung pagtaraligen mi tung ni Jesu-Cristo.

**Durug Tinlu Yang Nagabtangan Nirang Nagaintindi Ra
Tung Nagadapatan Yang Matinlung Balita (1:10-12)**

¹⁰Natetenged tung pagtapnay yang Dios ang naa tung numyu, pinapagula rang lagi yang Dios yang mga manigula atiang tukaw pa. Ya ray pinasadsaran nira ta durug derep kung ya pa agaring magpaita yang Dios yang kaneeman nang atia tung numyu. ¹¹Pinaderepan da nira ta mupia ang basi pa ra ilem maintindian da nira kung sanu pang panimpuy magkainabu ig kung ya pa agaring magkamaningan da yang ipinaula tung nira yang Espiritu Santo ang yay ipinatinir tung nira yang paganingen ang Cristo. Yang ipinaula na tung nira ang yang paganingen ang Cristong yay Mananapnay, kung kumawut da nganing, dapat kang laging magpasar tung mga pinitinsia baklu ra nga padengegay yang Dios. ¹²Ipinasanag yang Dios tung nira ang yang mga bagay ang atiang ipinagula nira, belagan para tung nira ang para ikaayen din nira tung panimpu nira, kung indi, para tung ikaayen mi simanyan. Ang pagkatapus yang mga bagay ang atia, ya ka man mismu ay ipinagpaske tung numyu yang namagparakawutun yang Matinlung Balita natetenged tung ni Jesu-Cristo ekel tung pagpaktel tung nira yang Espiritu Santong

tinuwul yang Dios ang magtinir tung nira ang duun ka man manliit tung langit. Teed mi tiag katinlu yang nagabtangan mi! Kipurki yang mga bagay ang atiang ipinagpakawut tung numyu, maski nganing yang mga angil duun tung langit, duru ka rin ang kalelyag nirang mamagpasadsad tung nagadapatan na.

Pagpapusigir Tung Nirang Maglimpiu Tung Mga Ugali Nira (1:13-21)

¹³Kapurisu ya ra ka man taang ipagrenten ta ta mupia tung mga isip tang magpakbat engaged tung kaayenan ang ekel ni Jesu-Cristong maglekat para tung yaten. Bilang suspindien ta yang sadiling mga kalelyagan ta. ¹⁴Katulad tung mga mamulang matinumanen tung mga ginikanan nira, ta yaten ya ka. Tumanen ta ra yang kumpurming nagipatuman yang Dios tung yaten ang ya ray nagyaring Ama ta. Purisu indi ta ra engaged pagpanuntan yang mga kalelyagan tang atiang dating naanaran tang atiang anda pa rin ay naerem ta kung unu pay nagauyunan yang Dios. ¹⁵Kung indi, dapat ang limpiuita ra ta ugali ang katulad ka tung anyang nagbeteng tung mga isip ta atiang primiru ang ya ra kang lagi ay limpiung pisan ta ugali. ¹⁶Dapat ang magkamaningan da ta maning tia yang mga ugali ta natetenged may sasang inaning yang Dios tung mga tauan nang mga Israel atiang tukaw ang maganing,

“Natetenged yuu limpiu ta ugali, dapat yamu ya ka^d,” agaaning.

¹⁷Dispuis pa, kumus pangambayita ra tung Ama tang Dios, kaministiran ang pabastantien ta yang panggalang ta tung anyang nunut da ka ta pangaman ta mintras taawita pang maning pa tung pagdayu ilem taa tung kaliwutan ang naa. Ay indi ta paglipatan ang tanya ka man yang manginsapu tung yaten kung unu pay nagkarabuat ta sasa may sasa ang anday pinilikan yang panginsapu na^e. ¹⁸⁻¹⁹Ay kipurki nagaskean ta ra ka kung unu pag kamaal yang kantidad yang ipinanggawad na ang para mapaluasita ra anya tung dating mga pagurubraen tang anda engaged ay pakawutun nang matinlu ang ya ka man ay pinanubli ta tung mga kinaampu ta. Yang ipinanggawad na, belagan yang may karanggaan na ang katulad ka tung kuwartang bulawan ubin landuk ang salapi, kung indi, ya ra yang dugu ni Jesu-Cristo mismu ang ipinaturuk na ang yang kaalimbawaan na tanya maning pa tung sasang karnirung idinasag ang anda engaged ay mansa-mansa na^f. ²⁰Tanya pinilik da kang lagi yang Dios atiang indi na pa nagaimu yang kaliwutan ang pagkatapus tung panimpung naang pinakauri, ipinagpailala na ra para tung yaten. ²¹Purisu ekel tung anya, naeyanganita ra ta dakulong pagtalig ta

^d 1:16 Levitico 11:44   ^e 1:17 Maayen ang ikumpalar ta tung isinulat ni Pablo tung Roma 14:12; 2 Corinto 5:10.   ^f 1:18-19 Yang gustu nang ianing, kung baliwalaen da ilem nira yang katuyuan yang panggawad na tung nira, talagang yay indi na engaged maayunan.

tung Dios ang yay nagpabui si kang uman tung anya ang pagkatapus pinadenggan na ra ka duun tung katalungaan na. Yang linuaan na, yang Dios ya ray panaligan tang magpalua yang tanan ang kaayenan ang pinangakuan na tung yaten ang ya ra ka man ay nagipagpakbat ta.

**Kaministiran Ang Ipadegte Enged Nira Yang
Paggeregmaan Nirang Magpurutul Gated Tanira Maning
Pa Tung Ipinangana Rang Uman (1:22-25)**

²²Natetenged tung pagparanangeren mi tung kamatuuran, asan dag limpiuay mi yang mga kinaisipan mi ang yang luluuan na paggeregmaanamu rang magpurutul ang belagan tung patunu-tunu ilem. Purisu kaministiran ang ya ray ipadegte mi pa ka engaged ang tedek ang pisan tung mga pupusukun mi. ²³Magkabagay ang pisan tia ay kipurki maning pa tung ipinanganaamu rang uman^g, ig yang pinangapunglan yang pagkatau ming atiang baklu belagan yang ginikanaan ming suite ta kamatayen, kung indi, ya ra yang sasang ginikanaan ang banal ang yang pagirimakluen na tung numyu, asan da ipapanaway na tung bitala na ang durug kabuilu yang apiktar na tung isip mi ig andang pisan ay kauman-umanan nang asta tung sampa. ²⁴Yang palaksu yang bitala na katulad ka tung sasang sinambit tung kasulatan ang maganing,

“Yang tanan ang mga tau magkapariu ka ilem tung ilamunun,
Ig yang kadenggan nira magkapariu ka ilem tung talay ta
ilamunun.

Pag nanlumpayeng da ngani yang ilamunun,
Yang talay na magkarataktak da ilem.

Piru yang bitala ni Yawi dumayun ang asta tung sampa,” agaaning^h.
²⁵Yang sintru yang bitalang atiang dumayun ang asta tung sampa, ya ra yang Matinlung Balita natetenged tung ni Jesu-Cristong ipinagpakawut da tung numyu.

**Dapat Ang Tabtawen Da Nira Yang Tanan Ang
Pagtirimaen Kag Pagburuatan Ang Malain (2:1-3)**

2 ¹Purisu ang para anda ray pagsangkalan yang paggeregmaan ming magpurutulⁱ, tabtawen mi ra yang tanan ang pagtirimaen ming malalain tung mga aruman mi. Bilang ipek mi ra yang tanan ang pagdarayaen. Indiamu ra ka magparaita-itaan ilem. Indiamu ra ka magiriweg-iwegan ubin magkirimun-kimunan. Indiamu ra ka magrarangaan ta dengeg may dengeg. ²Katulad ka tung mga mamulang

---

^g 1:23 Ikumpalar tung 1:3 may tung Juan 1:13; 3:3, 5; Efeso 2:1, 5; Colosas 2:13; Tito 3:5; Santiago 1:18; 1 Juan 3:9. ^h 1:24 Isaias 40:6-8; Santiago 1:10-11 ⁱ 2:1 Duun ikabitay na tung nagipagpatuman na tung 1:22b.

baklung ipinangana ang indi ra enged temegka kung indi manusu ta muya-muya, ta yamu, ya ka. Kaministiran kang indiamu ka temegka kung indiamu manginem ta muya-muya yang ultimung gatas ang limpiung pisan ang yay kaalimbawaan yang bitala yang Dios. Ya ray paagyatan mi ugud ya ray pagdakulan yang isip ming asta kemtel dang magtuman yang kalelyagan yang Dios ang ya kang lagi ay katuyuan yang pagtapnay na tung numyu. ³Ya ray prusigiran mi kipurki natimtiman mi ra kung unu pag katinlu yang kaneeman ni Ginuu tang nagtapnay tung numyu.

**Tanira Lugud Da Tung Maning Pa Tung Balay Ang Pagatiniran
yang Espiritu Santo Ang Para Mamanirbian Tung Dios (2:4-6)**

⁴Tanyang pirming nagapalengtan mi, maning pa tung sasang batung pinasagi ang yay pinakaimpurtanting batu tung sasang balay ang darakulu ang nagipakdeng. Maskin pinangindian da ka man ta mga tau, piru ya pa ka enged ay minaal yang Dios ang pinilik^l. ⁵Pati yamu mismung pagpalenget tung anya, yang kaalimbawaan mi maning pa tung mga batu kang nagapagtambi-tambi yang Dios tung pagapakdeng nang maning pa tung sasang balay ang nagapatiniran na tung Espiritu Santo. Yang sam bilug kang kaalimbawaan mi, yamu maning pa tung mga *pari* ng mga Judiong pinilik yang Dios atiang tukaw ang para pirming magpalenget tung anyang manirbian^k ekel tung pagdarasagen nira ta mga ayep ang ya agiintrigaay nira tung anya. Ugaring ta numyu, belagan mga ayep yang nagiintriga mi tung anya, kung indi, mismu yang mga sadili mi^l ang para mapagbuatamu ta kumpurming nagauyunan na ekel tung ni Jesu-Cristong pagpaktel tung numyu. ⁶Magkatamang pisan ang ti Jesu-Cristo ya ra aganingayung maning pa tung sasang batung pinasagi ay kipurki may sasang inula yang Dios ang napabtang tung kasulatan ang tung anyang pisan nga temeng ang maning taa yang palaksu na:

“Tandaan mi ta maayen yang bitalaung naa. May sasang taung piniliku ang durug kamaal tung yeen ang yay papanularenu tung primirung batung pinasagi ang ipasintaru tung pamusud yang balay ang ipakdengu asan tung siudad ang *Sion*^m ang ya ray panielan yang intirung lebat na. Kung tinu pay magtalig yang sadili na tung

---

^j 2:4 Ikumpalar tung inaning ni Ginuung Jesus para tung sadili na tung Mateo 21:42 ig inulit ka ni Pedro tung Mga Binuat-buatan 4:11-12. ^k 2:5a Atiang tukaw tung nasyun yang Israel, suluminti ilet yang mga pari ay puiding magpalenget tung Dios ang manirbian tung pagtuuan. Piru simanyan, maskin tinu pa tung yaten ang kumpurming pagtalig tung ni Ginuung Jesus liwianuita ra kang magpalenget tung anyang manirbian. ^l 2:5b Roma 12:2 ^m 2:6a Bilang siudad yang Jerusalem ang ipinananglit ni Pedro tung mga tauan yang Dios ang baklu, bilang yang tanan ang mga tumatalig.

anya, talagang anda ra ka engaged ay mapaeyakan nang pagsungunan tung nagataligan nang atia tung anya,” maganingⁿ.

**Nagapapagsunaid Na Yang May Pagtalig Tung
Ni Jesu-Cristo May Yang Anda (2:7-10)**

⁷Purisu asan da ngaintindiy mi ang ta yamung pagtalig tung anya, padengeganamu ra ka engaged yang Dios tung uri. Piru kung natetenged tung kumpurming indi engaged magtalig yang sadili nira tung anya, talagang matuud yang sasang sinambit tung kasulatan ang sam bilug ang maganing,

“Yang batung pinangindian yang mga manigpakdeng yang balay ang anda unu ay kuinta na, ya pa ka engaged ay nagyaring pinakaimpurtanting batu tung tanan^o,” agaaning.

⁸May sam bilug pang asan da ka tung nira nga temeng ang maning taa, “Yang batung atia ya ray masapdukan nira,

Ya ra ka dayun ay mabegsakan nira^p,” agaaning.

Anday dumang ipagsapduk nirang mabegsak, kung indi, ya ra yang pagpakuindi nira tung Matinlung Balita natetenged tung ni Jesu-Cristo. Yang natengeran na pagkunsibir da yang sasang kalalangan yang Dios ang kumpurming tinu pay magpakuindi tung planu na, ya ray mabegsak tung kalainan.

⁹Piru ta yamung tanan ang mga tumatalig, teed mi tiag katinlu yang nagabangan mi simanyan! Yamu ra yang irnsiang pinilik yang Dios^q ang katulad ka tung pagpilik na tung irnsiang pinamuaran ni Israel tiing tukaw. Katulad ka tung nasyun nira ang yay binuat nang maning pa tung mga pari ang para mamanirbian tung anyang Adi nira^r, ta yamu, ya ra kay turnu mi ang ipinagpiar na tung numyu simanyan. Katulad ka tung nasyun nira atii kanay, natiganaamu ra ka tung Dios ang para tanya ra ilem ay may anya tung numyu^s. Yang katuyuan na tia ay ugud magbawalitaenamu ra tung mga kaarumanan mi kung unu pag katinlu yang pagirimakluen yang Dios tung numyu ang ya ra ka man ay nagbeteng tung mga isip ming manalyud da tung makiklep ang pagatiniran mi ra rin ang para malakteramu ra dayun tung masadlaw ang ipinagsimpan nang durung pisan agkatinlu^t. ¹⁰Atiing nataklib ang timpu, yamu belaganamu mga tauan yang Dios, piru numanyan mga tauanamu ra anyang sadili. Atii kanay, indiamu pa nagapaitaan na ta kaildaw na, piru numanyan inildawanamu ra anya^u.

ⁿ 2:6b Isaias 28:16; Roma 9:33; 10:11   ^o 2:7 Mga Karantaen 118:22; Mateo 21:42; Mga Binuat-buatan 4:11   ^p 2:8 Isaias 8:14   ^q 2:9a Isaias 43:20   ^r 2:9b Exodo 19:6; 23:22; Ipinagubligar 1:6; 5:10; 20:6   ^s 2:9k Exodo 19:5-6; Isaias 43:21   ^t 2:9d Mga Binuat-buatan 26:18; Efeso 5:8; Colosas 1:13   ^u 2:10 Oseas 2:23

**Kaministiran Ang Yang Mga Buat-buat Nira Tung
Kaliwutan Magkatunu Tung Pagkabetang Nirang Maning
Pa Tung Mga Dayuan Ka Ilem Taa (2:11-12)**

¹¹Mga putulung nagamaalu ta duru, yang pagkabetang mi tung kaliwutan ang naa midyu tung mga dayuanamu ka ilem ay yang ultimung bawanwaan mi, ya pa agelatay mi. Purisu pagpaamanaw tung numyu ang kung unu pay dating kalelyagan mi ating pagpanadiliamu pa, indi mi ra enged pagpanuntan ay kung tung gira pa ipananglitayu, yay pirling pagsangsang tung numyu ang para marangga ra yang pagtaraligen mi tung ni Ginuu ta pati tung pagurusuyun mi tung kalelyagan na. ¹²Kaministiran ang pirmi tung matinlu yang mga ugali mi tung pagterelengen yang mga kaarumanan ming indi pa nagatultul tung ni Ginuu ta. Ya ray prusigiran mi ugud maskin bangdanamu nirang malalain ang mga tau^v, kung maita ra nganing nira yang mga pagburuaten ming mga matitinlu, ya ray ipagdayaw nira tung Dios kung uras dang magbalik taa tung kaliwutan.

Kaministiran Mamagpagaem Tung May Mga Katengdanan (2:13-17)

¹³Kaministiran ang magparanekamung magpalalang tung kumpurming may mga katengdanan arangan da ilem tung ni Ginuu ta. Bilang magpalalangamu tung ni Adi Cesar duun tung Roma ang yay pinakalandaw ta kagaeman. ¹⁴Pati mga gubirnadur, ya ka. Ay ya ray pinamiaran na ang para magpadapat ta parusa tung kumpurming pagbuat ta malalain ubin magdayaw ka tung kumpurming pagbuat ta matinlu. ¹⁵Kipurki yang kalelyagan yang Dios ang ekel tung pagburuaten ming pulus matinlu, asan da nga kapasay ta ipagbangdan tung numyu yang mga taung anday naerem ang pagbiwitalaen ta indi ilem nagaintindian nira. ¹⁶Magpaitaamu ang yamu may kalibrian mi, piru yang pagkalibri ming atia, indi mi ilem buaten ang sasang sapin ming magbuat ta malain. Kung indi, yay gamiten ming manirbian tung Dios tung tanan ang mga ubra-ubra mi. ¹⁷Purisu, kung papagbilugunu ra yang nagianingung atia, yang tanan ang mga masigkatau mi galangen mi tung matinlu. Yang tanan ang mga kaputulan ming mga tumatalig, maalen mi ka ta mupia. Yang Ama tang Dios, galangen mi ka ta ustung nunut da ka ta pageled mi ang muya mapagbuatamu ta indi na nagauyunan. Pati ti Adi Cesar duun tung Roma, galangen mi ka ta ustu.

**Yang Mga Turuwulun, Magpalalang Ka Tung Mga
Agalen Nira Maskin Maiseg (2:18-25)**

¹⁸Ta yamung mga turuwulun, magpalalangamu ka tung mga agalen mi ang nunut da ka ta pangalang mi tung nirang ustu. Belagan ilem

---

^v 2:12 Maayen kang ikumpalar tung 4:4.

tung maayen kag maamumu, kung indi, pati tung madereeg-deeg, parariu ilem ang palalangen ming panangeren. ¹⁹Dapat ang yay buaten mi, kipurki kung tigbakenamu nira ang anday kamaling binuat mi ang pagkatapus ya ray nagagwantaen mi tung matinlung kinaisipan natetenged nagaskean mi ang yay kalelyagan yang Dios, yay sasang mauyunan na ta mupia tung numyu. ²⁰Ipabetang ta, may kamali mi ang pagkatapus garutienamu yang agalen mi, basu dayawenamu yang Dios natetenged tung pagaragwantaen mi tung kastigung atia? Indi ka! Piru alimbawa, kung magbuatamu ta matinlu ang pagkatapus garutienamu pa ka enged yang agalen mi, piru magagwantaen mi ka enged tung matinlung kinaisipan, atia, ya ray sasang mauyunan yang Dios ta maayen tung numyu. ²¹Kipurki yay natengeran na ang bintangamu ra anyang magtalig tung ni Jesu-Cristo kipurki atiang pagpapinitinsia na arangan da ilem tung numyu, asanamu ra nga butwanay na ta mulidu ugud magusuyamu ra tung mga laad na. ²²Tanya indi enged ang pisan nagbuat ta kasalanan. Indi ka nganing ang pisan nagbukli. Pademdeman mi kung ya pa agaring nagkamatuud da tung anya yang sasang inula ang maganing,

“Indi enged ang pisan nagbuat ta kasalanan,

Indi ka nganing ang pisan nagbukli,” agaaning”.

²³Atiang tanya ininsultu yang mga tau, indi ra enged nangimalesan tung naginsultu tung anya. Atiang tanya pinapinitinsiaan ta malbat, indi ra enged nagpauras tung mga taung namagpapinitinsia tung anya^x, kung indi, itinalig na ra ilem yang tanan ang atiang malbat tung Dios ang yay pulus tama yang sintinsiang nagipakdul na. ²⁴Atiang pagpalansang na tung krus, tanya mismu ay nagagwantang nagpasapul ang pisan tung sintinsiang dapat da rin ang dumangat tung yaten natetenged ka man tung mga kasalanan ta^y. Yang katuyuan na tia ay ugud asan da nga tabtab yang pagpakasalak ta ang para asan da ka magbilug yang mga isip tang magbuat yang magkatama tung pagterelengen yang Dios^z. Natetenged ilem tung pagpalapdes na ta latigu ang asan da namagriribinta yang mga ulit na, kung tung bulung pa ipananglitay, ya ray pinagmaayenan ta tung maning pa tung linaru tang nagpakasalak^a. ²⁵Kipurki atii kanay, pariuita tung mga karnirung nangatalang da^b. Piru may uras ang nagbiraita rang nagtalig yang mga sadili ta tung Ginuung Jesus ang simanyan ya ray pagpadagen-dagen tung yaten ig pagmanada ang katulad ka tung sasang manigepet ta kaayepan^c.

---

w 2:22 Isaias 53:9   x 2:23 Isaias 53:7   y 2:24a Isaias 53:4, 12; Deuteronomio 21:22-23; Galacia 3:13   z 2:24b Roma 6:2, 11   a 2:24k Isaias 53:5   b 2:25a Isaias 53:6
c 2:25b Juan 10:11-16

Tanirang Mga Baway Dapat Ang Magparanek Tung Mga Kasawa Nira (3:1-6)

3 ¹Ta yamung mga baway, katulad ka tung nagaingaluku nungayna^d, kaministiran magparanekamu kang pirmi tung mga kasawa mi. Ya ray dapat ang buaten mi ugud maskin yang duma tung nira pagpakuindi ka man tung Matinlung Balita, maskin indi mi tagaman ang paintindien, asan da ilem tung mga ugali ming matitinlu manlatay yang mga isip nira ang asta mananged da ka enged ang magtalig. ²Puiding ya ray mainabu kung maita ra nganing nira ang paggalangamu ta ustu tung nira ig pulus tung matinlu yang mga ubra-ubra ming mga kasawa nira. ³Luminus ilem ang tung sagpaw ka ilem yang pagpatinlu mi tung mga sadili ming yag bistuay ang katulad ka tung dumang pamusturang subra tung mga bua nira ubin tung pagsuruutun nira ta mga alaas ang mga bulawan ubin mga awel ang mga matitinlu. ⁴Kung indi, yang dapat ang papusturaen mi ta mupia ya ra yang tung adalem ang indi nagaita, bilang yang nagabtang tung mga pupusukun mi ang asan nga mamaladmaray nira tung pagkaamumu mi may tung pagpakalimeng mi ay tia durung pisan agkamaal tung pagterelengen yang Dios. Atia yay kapusturaan ang andang pisan ay kalewad-lewaran nang asta tung sampa. ⁵Kipurki maning kang pisan tia yang pagpurusturaen yang mga baway ta namagtukaw ang panimpu ang pirming nagparanek tung mga kasawa nira. Ay bilug yang mga isip nira tung kalelyagan yang Dios ang ultimu ilem tanya ay pinaginetegan yang mga isip nira. ⁶Pariu ra duun tung ni Sara ang pirming nagpananged tung ni Abraham ang kasawa na ang ya ra aganingay nang agalen na. Puidiamu kang aningen ang irinsia na kung masugut mi ka yang ugali nang pagbuat yang matitinlu ig kung indiamu ra ka magpataranta tung maskin unu pang bagayay.

**Tanirang Mga Lalii Dapat Kang Magistimar Ta
Maayen Tung Mga Kasawa Nira (3:7)**

⁷Pati yamu kang mga lalii, yang pagkarasawaen ming magkasawa, dapat ang intindien mi yang pagkabetang nirang maluway ta puirsa kay tung numyu. Pademdeman mi ka ang pati tanira pinaitaan da ka yang Dios yang kaneeman nang tinapnay ang tung uri kasiraanamu ra kang magpakigsapen tung anyang asta tung sampang anday katapus-tapusan. Purisu istimaren ming galangen ta maayen ugud anda ray pagsangkelan yang pagarampuen ming magkasawa.

Yang Nagaingaluk Na Tung Nira Rang Tanan (3:8-12)

⁸Numanyan kung papagbilugunu ra yang gustuung ipatuman tung numyu, maning taa. Kaministiran magsarasaanamu rang

^d 3:1 Balikan yang sinambit na tung 2:13 may 2:18.

pirmi ta kinaisipan may kinaisipan, maggeregmaanamu kang magpurutul, magparasunaid-sunairanamu kang magirildaw-ildawan, ig magpararanekanamu. ⁹Indiamu enged mangimalesan tung nagbuat ta malain tung numyu. Indiamu ka maginsultu tung naginsultu tung numyu. Kung indi, anday dumang ibles mi tung nira, ya ingalukay mi tung Dios ang pakaayenen na ta mupia natetenged ya ra ka man ay ipinagbeteng na tung isip mi ating primiru ang ya ray buaten mi tung mga masigkatau mi ugud asanamu ra ka nga pakaayenay na. ¹⁰⁻¹²Talagang impurtanting usuyun mi yang mga ugaling mga maning tia ay kipurki may sasang bitala yang Dios ang napabtang tung kasulatan ang maning kang pisan tia yang rumbu na. Maganing,

“Kung tinu pay nagalelyag ang magpakasadya taa tung kaliwutan
Ang pagkatapus gustu na kang magtinlu yang pagkabetang na,
Tay puis yang nganga na suspindien na tung pagbiwitalaen na yang
mga malalain

Ig indi ra ka magbukli.

Kaministiran kang panalyuran na ra yang tanan ang pagburuaten nang malalain ang para magbuat da ta matitinlu.

Yang paawatan na enged ang sikaren, ang maguruyunan tanira yang mga kaarumanan na tung matinlu.

Kipurki yang nagabantayan yang Dios ta mupiayang agasikasuen, ya ra yang mga taung pagbuat yang magkatama.

Pirmi na kang agpamatien yang pagarampuen nira tung anya.

Piru kung tinu pay pagbuat ta malalain, ya ray kuntraen na^e,”
maganing.

Kaministiran Ang Mamagbuat Ta Matitinlu Maskin Mapasaran Ta Patigbak Ang Katulad Ka Tung Ni Jesu-Cristo (3:13-17)

¹³Kung maderepamung magbuat ta matitinlu, indiamu unyen pa yang kadaklan ang mga tau. ¹⁴Piru maskin tigbakenamu pa ka enged natetenged tung pagburuaten mi yang magkatama, durug katinlu yang nagabtangan mi^f. Indiamu ilem mageled tung pagpapinitinsia tung numyu, indiamu ra ka magpataranta. ¹⁵Kung indi, pirming demdemen mi ang ti Jesu-Cristo yay Ginuu ming may kagaeman nang pinakaabwat tung tanan. Pirmiamu ra kang riparasiun ang manuwal tung kumpurming magtalimaan tung numyu kung aywat nagasiguru mi rang lagi ang nagaelatanamu ra yang Dios ta sasang kaayenan ang inding pisan mapasiring-siringan. ¹⁶Ugaring ilem, kung tumuwalamu ra nganing tung nira, kaministiran ang eklan mi tung pulus luay-luay ilem ang

^e 3:10-12 Mga Karantaen 34:12-16a   ^f 3:14 Pariung pisan tung sinambit ni Ginuung Jesus tung Mateo 5:10.

pagturuwalen ang may pagkaamumu mi ang indiamu ra ka maplekan ta ipanggalang mi ta mupia tung pagtalimaan. Dapat kang anday malain ang ipagimasul tung numyu yang mga painu-inu mi ugud kung ay pa tiing agsawayenamu ta duma, duun da ka maeyak yang pagsaway kung maita na ra nganing yang mga pagburuaten ming matitinlu ang ya ray nagabuat mi natetenged tung pagkarapulitan mi ni Jesu-Cristo. ¹⁷Kipurki maayen pa ang yang pagburuaten mi yang matitinlu ya pay magakdan mi ta patigbak kung yay lugud tung planu yang Dios tung numyu. Indi ilem ang tigbakenamu natetenged tung binuatan ming malalain.

**Kung Aywat Magkabagay Ang Mamagbuat Ta Matitinlu,
Maskin Ya Pay Magakdan Nira Ta Patigbak (3:18-22)**

¹⁸Aganingenamu ra yeen ta maning tia ay maskin nganing ti Jesu-Cristo pinasaran ta patigbak ang tung minsa ilem nagpakugmatay natetenged ilem tung mga kasalanan ang nagkarabuat ta. Bilang tanyang matinumanen tung kalelyagan yang Dios, ya pay pinasaran ta pinitinsiang durug lebat para tung yaten ang malinampasen. Ya ray pinasaran na ugud asanita ra mapaulik na tung Dios ang pinagpaalawiran ta.

Tanya inimatay ra ka man ang ya ray pagtapus yang kabui na taa, piru binui si ka engaged ang uman yang Dios ang yang kabui na baklu rang klasi. ¹⁹Pagkabui na si kang uman, dayun dang minangay duun tung mga angil ang yag kukulung ang para ibalita na tung nira ang ekel tung pagkabui na si kang uman, tanira napabtang da tung tarampakan yang kakay na ang tung uri sintinsiaan na ra ka engaged tung kalainan ang anday katapusan na^g. ²⁰Yang mga angil ang atii, ya ra yang namagbatuk tung Dios atiang tukaw pang timpu pa ni Noe^h atiang durung pagparurus yang Dios ang pagelat tung mga tau ang basi pa ra ilem mamanligna ra tung mga ubra-ubra nirang atiang durung pisan agkalalainⁱ. Ya ray uras ang nagipagbuat pa na Noe yang arka ang atiang tapus da, ya ray sinaayan ta pira pa ilem ang bilug ang para mangalibri tung palempan, bilang walu ilem nga tauan. ²¹Taa numanyan yang pagtapnay yang Dios tung nira tung palempan ang atii, yay gustuung ipananglitu tung

---

§ 3:19 Purisu kumus tanirang pinakamalain tung tanan ang mga kaarumanan nira dineeg da ni Ginuung Jesus, anda ray dapat ang eldan yang mga tumatalig tung kadaklan ang “mga taung indi nagaita.” ^h 3:20a Yang mga angil ang atiang sinambit ni Pedro ya ra mismu yang sinambit ni Moises tung Genesis 6:1-4. Atiang primirung pagimu yang Dios tung nira, limpiung pisan ig inimu na ang para panuwulun na. Pagkatapus may uras ang tanira namagpasanyug da tung ni Satanas ang namagindra batuk tung Dios. Simanyan ya ray nagaguayan tang mga dimunyu. Pagkawut yang timpu ni Noe, mas pang namagbatuk tung Dios ay namagpaktel da ta mupia tung mga tau ang mamanlipat da tung Dios ang asta namagpaalawid dang pisan tung anya. ⁱ 3:20b 2 Pedro 3:9-10

palaksu yang pagtapnay na simanyan tung numyu ang ya ra ka man ay pinananglitan ming nagpabenyag. Ay yang nadapatan na tia, belagan ang maganing ang may apiktar na tung mga sadili mi ang buat na pa asan da nakuat yang buling tung mga tinanguni mi ubin asanamu ra ka nga punasay yang Dios tung mga kasalanan mi. Kung indi, asanamu ra nagpailala ang anda rang pisan ay barasulun yang mga painu-inu mi gated atiang pagingaluk mi ta kapatawaran tung Dios, pinatawaramu ra kang laging anyang pinanusan ang yang kaalimbawaan na, maning pa tung nagkasira-siraanamu ra ka ni Jesu-Cristong nagbungkaras atiang pagpabui si kang uman yang Dios tung anya. ²²Simanyan tanyang nabui si kang uman duun dag kakarung tung tepad yang Dios ampir tung tuu na ang kasiraan da ka tanirang pamaggaraemen. Ay atiang pagpaabwat na duun tung langit, ipinabtang da yang Dios tung pudir na yang tanan ang kinalasi-kalasi ta *mga taung indi nagaita* ang may nira-nirang mga kagaeman.

**Pausuyan Nira Yang Pagirisipen Ni Jesu-Cristo
Atiang Pagpapinitinsia Na (4:1-6)**

4 ¹Kumus ti Jesu-Cristo napasara ka man tung pinitinsia atiang taa pa rin tung kaliwatan ang naa, purisu ta yamu, pausuyan mi yang palaksu yang pagirisipen nang matenten ang manalunga tung pinitinsia. Ay kipurki kung tinu pay napasaran da ta pinitinsia arangan da ilem tung pagkererengen na tung ni Ginuung Jesus, yang apiktar na tung isip na, mas pang magbilug yang isip nang indi ra magbuat ta kasalanan. ²Tegkaan na, mintras bui pa taa tung kaliwatan ang naa, indi na ra panuntan yang mga kalelyagan nang dati ang yay nagausuy yang kadaklan, kung indi, yang kalelyagan yang Dios ya ray ipalandaw nang usuyun. ³Kipurki tan taa bastanti ra nganing yang uras ang ginasta mi tung pagturumanen mi yang nagakursunadaan kang lagi ta mga taung anday naerem nira tung kalelyagan yang Dios. Asan da ta pagparakleren mi tung mga pagurubraen ang durung pisan agkalalaway ang pagkatapus andang pisan ay eyak-eyak mi, asan da ka ta pagparapsawen mi tung tanan ang mga kalelyagan mi, asan da ka ta pagparakleren mi tung pagirineman ang para magpabuuamung magpakasadyang subrang subra ra. ⁴Pagkatapus numanyan yang mga barkada ming tukaw, kung magdaragumukan da nganing tung mga pagurubraen ang mga maning tia ang para mapapsawan da nira ang anday pamateng-pateng nira kung unu ray luan na, ang pagkatapus indiamu ra ka magpakilaket tung nira ang katulad ka tung nagpaluyut ang naa, ya ray nagaberengan nira ta mupia tung numyu. Ang pagkatapus, ya ra ka dayun ay malainan ta mga isip nira tung numyung ipagpalagpak ta mga bitalang malalain. ⁵Piru tanira papanuwalen da ka enged yang Dios ang simpan dang

magsintinsia tung tanan ang mga tau, maskin kawutan nang bui pa, maskin nagkarapatay ra, parariu ka ilem ang sintinsiaan na. ⁶Ya ray katuyuan na ang yang mga aruman ming mga tumatalig ang nagkarapatay ra, pinampakawutan dang lagi yang Matinlung Balita ay ugud maskin indi ra ka man malibri tung kamatayen ang ya ra ka man ay sasang sintinsiang mapasaran tang tanan ang mga tau, piru mapagpasapen da ka engaged tung Dios ang asta tung sampa ang yang kabui nira ipariu ra yang Dios tung kabui nang anda engaged ang pisan ay katapus-tapusan na.

**Yang Dapat Ang Prusigiran Nira Mintras Pamagelat
Tung Pagtapusan Yang Tanan (4:7-11)**

⁷Alenget da ilem yang uras ang pagtapusan da yang tanan ang pagkarainabu taa tung kaliwutan ang naa. Purisu kaministiran ang pirmi tung magkatama yang palaksu yang pagirisipen mi ang nunut da ka ta pagsuspindi mi tung mga sadili mi ugud mapagampuamu ra ta ustu tung Dios ang bilug tung mga isip mi. ⁸Landaw tung tanan ipadegte mi engaged yang paggeregmaan ming magpurutul kipurki kung maggeregmaanamu ra ta maning tia, mapagparatawaranamu ra, maskin durung mga kasalanan ang nagkarabuat mi sasa may sasa. ⁹Magarasikasuanamu ra ka tung numyu-numyung mga balay ang pelek yang pagburunguy-wunguyun. ¹⁰Kumpurming unu pang abildaray ang ipinaeyang yang Dios tung numyu sasa may sasa, ya ray gamiten ming magtarawang-tawangan. Yang dapat ang maita tung numyung paggamit ang yamu maayen ang mga taraligan yang Dios ang magpapanaw tung mga abilidad ang atiang sari-saring ipinampaeyang na tung numyu. ¹¹Kung tinu pay may gustu nang ipasanag tung mga kaputulan, indi na ra paglipatan ang tanya sasang turuwulun ilem ang ya ra ilem agpiiparay yang Dios ang mangerengan tung anyang magpalatay yang bitala na. Kung tinu pay magasikasu tung kaministiran yang mga kaputulan, yang dapat maita tung pagarasikasuen na ang tanya ya rag paktelay yang Dios ang manirbian tung nira. Tung kumpurming unu pay buaten mi, siguruen mi engaged ang asan da ngaeyangay yang mga tau ta ipagdayaw nira tung Dios natetenged bistu nira ang yamug pagktelay ni Jesu-Cristong pagbuat. Tanya ka man ay may kadengegan ig kagaeman ang asta tung sampang anda engaged ang pisan ay katapus-tapusan na. Talagang matuud ka man tia.

**Kung Aywa Dapat Ang Ikasadya Nira Yang Mga
Pinitinsiang Nagapasaran Nira (4:12-19)**

¹²Mga putulung nagamaalu ta mupia, indiamu ilem mabereng tung mga pinitinsiang atiang malbat ang nagapasaran mi ang yay maning

pa tung sasang maktel ang apuy. Ay asanamu rag sukdaay yang Dios. Indiamu ka maglaum ang midyu tung anda ray patinumang yang nagainabung atia tung numyu. ¹³Kung indi, yang kumpurming unu pang pinitinsiaay ang nagapasaran mi ang asanamu ra ka nga damay tung mga pinitinsiang pariu ka tung pinasaran yang paganingen ang Cristo, ya rag ikasadyaay mi ay ugud kung ipagpabunayag na ra nganing yang kadengegan nang maggaraemen, pati yamu asan da nga bagasay mi yang kasadyaan ming bugus ang pisan. ¹⁴Kung agduminarenamu arangan da ilem tung paganingen ang Cristong nagataligan mi, teed mi tiag katinlu yang nagabtangan mi! Ay kipurki asan da nga pruibaa yang yang Espiritu Santong pagpasapet tung kadengegan yang Dios asan da tung numyug pagpakeen. ¹⁵Dapat ang anday mainabu ang may asan tung numyung parusaan natetenged nangimatay ta tau, ubin nanakaw, ubin nagbuat ta maskin unu pang malalainay, ubin nagpasilawet tung pagurubraen yang duma. ¹⁶Piru kung papinitinsiaanamu natetenged ilem ang yamu mga tumatalig tung ni Jesu-Cristo, indi mi ikaeyak tia, kung indi, ya ray pasalamatan mi tung Dios natetenged asan da nga bistu ang binilangamu ra anyang mga tauan yang may aran ang atia. ¹⁷Aganingenamu ra yeen ta maning tia ay natetenged numanyan da yang uras ang nagipagimpisa yang Dios tung pagurusisaen na tung mga tau ang yang tukawen na itang maning pa tung sadiling pamalay-walay na. Maning pa tung itay agusisaen na ay nagasukdaan na yang pagtaraligen ta ekel tung mga pinitinsiang naang nagapasaran ta. Tay kung itang siguradung may kalibrian ta yay nagapasaran da ta mga pinitinsia, unu pa wasu ay pakawutun yang mga taung indi ra nananged tung Matinlung Balitang liit tung Dios kung kawutun da nganing yang uras ang ipagusisa na tung nira atiang indi ra nagkatinir ta kalibrian nira? ¹⁸Magkanggid tung sasang bitalang napabtang tung kasulatan ang maganing,

“Yang sasang taung matadleng tung pagterelengen yang Dios ang malibri ka man tung uri, kung ya pa nganing ay nagapasaran ta mga pinitinsia taa tung kaliwutan ang naa, unu pa wasug lebat yang pinitinsiang maagmaan yang mga taung makinasalananen ang baliwala ra ilem tung mga isip nira kung unu pay kalelyagan yang Dios?” agaaning.

¹⁹Kapurisu kung nainu pa asan tung numyu ay nagapasaran ta mga pinitinsia sigun tung pagturumanen na yang kalelyagan yang Dios kung yay uyun tung planu na tung nira, kaministiran ang iintriga ra nira yang mga sadili nira tung anyang ya ka man ay nagimu tung nira ig talagang yay mataligan nirang magkereng tung tanan ang pinangakuan na tung nira. Ig yang pagtaraligen nira asan da ka nga papruibaay

nirang mabaked ekel tung pagpadayun nira tung pagburuaten nira yang matitinlu.

**Yang Nagituyun Na Tung Mga Pamagmaepet-
epet Ang Kada Sam Pundaan (5:1-4)**

5 ¹Numanyan ta yamung mga pamagmaepet-epet tung kada sam pundaan, may sasang nagaingaluku tung numyung prusigiran mi. Ay yuu sasa kang aruman ming pagmaepet-epet ka ang pariu ka tung numyu. Dispuis pagpaingmatuuraw ka natetenged tung mga pinitinsiang pinasaran yang paganingen ang Cristo ang yay sinakep ta mataw ig kung ipagpabunayag da nganing yang Dios yang kadengegan nang durug kasulaw, madamayaw ra ka. ²Ya taa yang gustuung ingalukunu tung numyung prusigiran. Padagen-dagenan mi ta maayen yang mga kaarumanan ming mga tumatalig ang yay maning pa tung sasang kaayepan yang Dios ang ya ra ka ilem pa man ay agipaepetay na tung numyu. Yang pagbarantayen mi tung nira belagan ang yamu ra ilem agaregsanay, kung indi, tedek buluntad tung mga kinaisipan mi ang katulad ka tung nagauyunan yang Dios. Belagan natetenged ang may nagaelatan mi ilem tung nirang mapakinawangan mi, kung indi, natetenged ilem ang yamu duruamu kag kadererep ang magtawang tung nira ang para mas magelet yang pagtaraligen nira tung ni Ginuu ta. ³Indiamu ra enged magpalandaw tung mga sadili ming maglalang da ilem ang maglalang tung nirang ipinaepet ka ilem yang Dios tung numyu, kung indi, yang mga tinanguni mi mismu ipaunung mi ra ka tung mga pagurubraen ugud may mulidung maita nira tung numyung matinlung mapausuyan nira. ⁴Kung ya ray usuyun mi, kung magpabistu ra nganing ti Ginuung Jesus ang yay manigasikasu ang pinakalandaw tung tanan ang yay dapat ang panangden tang tanan ang mga manigasikasu, may ibles nang ipagpadengeg na tung numyu ang inding pisan magrusaw yang katinlu na ang asta tung sampa.

Yang Nagaingaluk Na Tung Kadaklan (5:5)

⁵Yang iningalukung atia tung mga pamagmaepet-epet may lagpakan na ka tung numyung kadaklan ang belagan mga manigmaepet-epet ang maning pa tung mga kinamamulaan. Dapat kang magparanekamung pirmi tung nirang magpalalang. Yamung tanan, mga manigmaepet-epet kag belag, dapat kang magpararanekanamung pirmi ang para mapagsirirbianamu ta matinlu. Yang pagpararanekan ming tia yay buaten ming maning pa tung awal ang piring yag susuutay mi. Dapat ya ray usuyun ming kada sam pundaan natetenged may sasang napabtang tung kasulatan ang maning taa yang palaksu na:

“Yang Dios tanya, pagpakigkuntra tung kumpurming tinu pay pagdakul da yang kulu nang pagpalandaw tung mga aruman na,

piru yang taung kumpurming mapinagparanek, yay paitaan na ta kaneeman na^k,” agaaning.

Yang Nagituyun Na Tung Nirang Tanan Ang Mga Tumatalig (5:6-9)

⁶Purisu magparanekamu rang pirmi tung Dios ang yay maktel ang magtawang tung mga tauan na ig maktel kang magpakigkuntra tung mapinalandawen ugud kung kawutun da nganing yang uras ang itinipu na, ipaabwatamu ra ka anyang padengegan. ⁷Tung maning taa yang pagparanek mi tung anya. Yang tanan ang lebat yang nagapaliwegan da rin ta mga kulu mi, luwus dang ipasakan mi tung anya natetenged tanya, kung unu pay nagasinti mi, ya kay nagasinti nang nagapakigdamayan.

⁸Pirmiamu ra kang magsuspindi tung mga kalelyagan ming sadili ang nunut da ka ta pagpaabtik ming pagbantay ay yang kuntrariu ming ti Satanas pagdilem da ta sasang tumatalig ang para diaduen na yang pagtaraligen na. Katulad ang pisan tung sasang liun ang pagngereb ang pagpatiway-tiway ang pagdilem ta matekeb nang baktaen. ⁹Ya ray dapat ang panguntielan mi ta mupia^l ang yang pagtaraligen mi tung Dios yag pabakeray mi ta maayen. Demdemen mi ka ang belagan ilem yamuy magpasaran ta mga maning tiang mga pinitinsia, kung indi, pati yang kadaklan ang mga kaputulan ta tung duma-rumang banwa, ya ka.

Yang Sasang Matinlung Pagbakeran Yang Mga Isip Nirang Mamagprusigir Ang Mamagawanta Tung Mga Pinitinsia (5:10-11)

¹⁰Piru indi mi engaged paglipatan ang yang Dios ang nagataligan mi durug kainildawen ang magtawang tung numyu, maskin unu pay mapasaran mi. Tanya ka nganing yang nagbeteng tung mga isip ming para magpalguramu ra tung katinluan yang pagkadios na ang asta tung sampang anday katapus-tapusan na natetenged ilem tung pagkarapulitan mi ni Jesu-Cristo. Purisu mintras agpasaranamu ra ta mga pinitinsia tung diput ka ilem ang timpu, indi ra ka engaged magpawaya yang Dios, kung indi, tanya mismu ay magsugpat tung mga kakulangan mi ang para mas pang tumimlat yang pagkatau mi ig magtawang ka tung numyung para indiamu ra maplekan ta ipagtalig mi tung anya ig magpaktel ka ta mupia tung mga isip ming para kayanan ming agwantaen yang kumpurming unu pay mapasaran mi ang para asan da magbaked yang paniel-tiel mi. ¹¹Tanya ka man ay makagagaem tung tanan ang asta ra ilem tung sampa. Talangang matuud ka man tia!

^k 5:5 Mga Bitalang Makakawayang Ta Isip 3:34; Mateo 23:12; Santiago 4:6

^l 5:9 Efeso 6:11-13; Santiago 4:7

Yang Pinakaisi Yang Katuyuan Nang Nagsulat (5:12)

¹²Ti Silas ang sasang putul tang pagatelonganung mataliganu, ya ray pinapagekelu yang sulat ang atiang diput ka ilem. Pinaeklanamu ra nganing yeen ugud basi pa ra ilem ang asan da nga paktelayu yang mga kinaisipan ming para indiamu ra enged magpaluway. Kag yadwa pa ugud asanamu ra ka nga paingmatuurayu ang talagang matuud yang tanan ang atiang ipinagpasanagu natetenged tung kaneeman ang ipinagpaita yang Dios tung yaten ang asanita ra ka nagkatinir yang kalibrian ta^m.

Yang Pagtapusan Yang Sulat (5:13-14)

¹³Yang sam pundaan ang mga kaputulan mi tani tung sasang siudad ang nagipananglitu tung Babilonia ang ya ra kay pinilik yang Dios ang pariu ka tung numyu, durung gustu nirang mamagpakikumusta tung numyu asan. Pati ti Marcos ang yay maning pa tung anaw, gustu na kang magpakigkumusta tung numyu. ¹⁴Kada magsaragpunamu, kaministiran magkurumustaanamung magsarapetan ta matinlu, ang para asan da nga pruiabaay ang yamu matuud ang magpurutul ang paggeregmaan ta mupia sasa may sasaⁿ.

Buinu, yang nagipagampuu tung Dios para tung numyung tanan asan ang pirmiamu anyang paeyangan ta paglimengan yang mga isip mi.

Taa ra ilem tapusayu yang gustuung ianing tung numyu,

Pedro

---

^m **5:12** Yang kalibrian may tulung klasing palaksu na tung yaten ang mga tumatalig. May palaksu na tung primirung pagtalig ta ang katulad ka tung sinambit na tung 1:2-3, 10, 12, 18-19; 2:9-10, 24-25; 3:7. May palaksu na ka simanyan tung mga pagpangabui ta taa simanyan tung pangaldaw-kaldaw ang katulad ka tung sinambit na tung 1:9, 14-16, 18; 2:1-3; 4:2-3; 5:5-6, 10. May palaksu na ka tung uri ang ya ray nagapakbat ta ang katulad ka tung sinambit na tung 1:3-5, 7, 13; 3:15; 5:1, 4, 10. ⁿ **5:14** Tung bitalang Giniriego: “magkurumustaanamung magarara-araan ekel tung paggeregmaan mi.”